

ЕФЕКТИВНІСТЬ ТРЕНІНГУ ЖЕРЕБЦІВ-ПЛІДНИКІВ ДЛЯ ОТРИМАННЯ СПЕРМИ НА ШТУЧНУ ВАГІНУ ЗА ВИКОРИСТАННЯ ПІДСТАВНОЇ КОБИЛИ ТА ФАНТОМУ

С. І. Бурч

Інститут розведення і генетики тварин НААН

Свіжорозбавлена та заморожено-відтала сперма жеребців широко використовується при паруванні кобил напівкровних порід в усьому світі. Найчастіше сперму отримують на штучні вагіни при садці жеребця на фантом або підставну кобилу. Вважається, що кінь-метод штучного осіменіння використали саме в конярстві у 1322 р., при цьому сперму отримали з піхви кобили арабської чистокровної породи, спарованої природним шляхом. Наразі в репродуктивних центрах з конярства використовуються різноманітні фантоми для отримання сперми, але отримання сперми з використанням підставної кобили досі залишається актуальним способом, особливо при проведенні первинного тренінгу жеребців на штучну вагіну. Використання фантому більше відповідає вимогам безпеки і правилам охорони праці, ніж підставна кобила.

Однак, для тренінгу жеребця на штучну вагіну, особливо коли це стосується недосвідченого жеребця, обов'язкова присутність спокійної кобили в статевій охоті для збудження жеребця.

Первинний тренінг включає знайомство з фантомом, садку на нього, отримання сперми на штучну вагіну. Метою роботи було порівняти ефективність тренінгу жеребців української верхової породи на штучну вагіну за використання фантому і підставної кобили.

Дослід проводився в червні 2012 на базі СФГ «Світлана» Бориспільського р-ну Київської області. Тренінг проводили щоденно впродовж 8-ми днів, поперемінно використовуючи підставну кобилу (m) і фантом (висота задньої частини 160 см) (ph). В якості підставної кобили використовували спокійну кобилу в охоті. Сперму отримували від 5-ти жеребців української верхової породи від 2-х до 7-ми років: по 4 рази при садці на підставну кобилу і на фантом. Кожен з жеребців перед отриманням сперми мав моціон протягом 30-ти хвилин. Враховували кількість садок до отримання еякуляту (N), загальний час роботи з кожним з жеребців від введення у варок і до отримання сперми (округляли до 0,5 хв.) (t), об'єм кожного еякуляту (V) без гелю, наявність гелеподібного секрету простати і загальну кількість сперміїв в еякуляті (TSN). Об'єм визначали за допомогою мірного стакану, концентрацію – у камері Горяєва при фіксації у ізотонічному по відношенню до сперми розчині на основі лактозо-хелатно-цитратного (ЛХЦ) розбавника (ВНДІК) і формаліну.

Статистичну обробку даних проводили за стандартними методами обробки вибіркової сукупностей.

Встановлено, що для отримання еякуляту за використання фантому, жеребцю потрібно було зробити більше садок (1,6–2,6), ніж за використання підставної кобили (1,4–2,0). З кожним днем тренінгу абсолютні показники кількості садок на одне успішне взяття сперми та часу, затраченого на отримання одного еякуляту зменшувались і за використання фантому, і за використання підставної кобили. Спостерігалась висока варіація досліджуваних показників і статистично вірогідної різниці за отриманими даними не встановлено.

УДК 636.1:611.013.12

ВПЛИВ ЛІНІЙНОЇ НАЛЕЖНОСТІ ПЛІДНИКІВ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ ПОРОДИ НА ЇХ ВІДТВОРЮВАЛЬНУ ЗДАТНІСТЬ ТА ЛІНІЙНИЙ РІСТ

І. С. Каменська

Інститут розведення і генетики тварин НААН

Ефективність великомасштабної селекції значною мірою залежить від системи розведення порід за лініями. Лінія – основна структурна одиниця порід сільськогосподарських тварин. Розведення за лініями – це комплекс зоотехнічних заходів, спрямованих на поліпшення, закріплення і подальше вдосконалення господарськи корисних ознак груп тварин на основі використання системи добору й підбору видатного плідника і його найбільш цінного потомства.

Метою наших досліджень було вивчити вплив лінійної належності плідників симентальської породи на їх відтворювальну здатність та лінійний ріст.

Дослідження проведено на 140 бугаях симентальської породи, які використовувалися на ДСП «Головний селекційний центр України» (м. Переяслав-Хмельницький Київської обл.).

Кількісні та якісні показники спермопродукції вивчали за матеріалами зоотехнічного обліку та даними лабораторії технології отримання і кріоконсервації сперми згідно з ГОСТ 20909. 3-75-ГОСТ 20909. 6-75 та ГОСТ 27777-88 (СТ.СЕВ 5961-87).

Для характеристики екстер'єру та загального розвитку плідників у 24-, 36-, 48-, 60-місячному віці за допомогою мірної палиці, мірної стрічки та циркуля брали наступні проміри: висота в холці, ширина грудей, глибина грудей, обхват грудей за лопатками, ширина в клубах, коса довжина тулуба (палицею), обхват п'ястка.

Одержані результати наукових досліджень обробляли методом варіаційної статистики за Н. А. Плохинским та Е. К. Меркурьєвою.

Аналіз наших досліджень показує, що за показниками спермопродукції і запліднювальної здатності сперміїв у бугаїв-плідників